

FONDUL SOCIAL EUROPEAN

Programul Operațional Capital Uman 2014 - 2020

Axa prioritară 3 - Locuri de muncă pentru toți

Obiective specifice:

3.10. Adaptarea structurilor SPO de la nivel național și teritorial prin introducerea unor noi instrumente / sisteme/proceduri/servicii/mecanisme etc. privind nevoile și dinamica pieței muncii/ corelarea cererii cu oferta de forță de muncă, monitorizarea indicatorilor relevanți din perspectiva pieței muncii, monitorizarea și evaluarea serviciilor furnizate de SPO, dezvoltarea bazei de date SPO cu tinerii NEETs, someri de lungă durată, grupuri vulnerabile;

3.11. Creșterea satisfacției clienților SPO, a diversității și gradului de cuprindere a serviciilor oferite angajatorilor și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă.

„Relația SPO cu angajatorii - eSPOR”

POCU/801/3/15/139164

PROGNOZA ANGAJĂRILOR PE TERMEN SCURT - JUDEȚUL TIMIȘ -

Validat,
LAȚCU FLORENTIN
EXPERT COORDONATOR JUDEȚEAN

Întocmit,
ONICA ADRIAN
EXPERT ANALIZĂ ȘI PROGNOZĂ A PIETEI MUNCII

Introducere

Rezumat al prognozei

În perioada septembrie-octombrie 2022 în județul Timiș s-a desfășurat activitatea de aplicarea a instrumentului de cercetare în vederea culegerii de date de la firmele active din județ pentru realizarea unei prognoze pe termen scurt privind necesarul de angajări și necesarul de formare profesională pe anul 2023.

Au fost contactați, în prima fază pe e-mail și ulterior telefonic în jur de 10 mii de angajatori, pentru a răspunde la întrebările chestionarului online elaborat de echipa ANOFM a proiectului eSPOR.

S-a respectat eșantionul total de 1200 de angajatori (Anexa nr.12, anexată), precum și cel stabilit în funcție de ramurile economice de activitate și de numărul de salariați. Aplicarea chestionarului a fost extrem de greoaie, firmele nu sunt obișnuite cu astfel de activități. Am primit o varietate de răspunsuri, unii angajatori ne-au comunicat că nu vor completa chestionarul, alții au fost convinși cu greu să îl completeze, unii au spus că vor completa și nu au făcut-o, cei mai mulți dintre ei au fost dezinteresați ș.a.m.d.

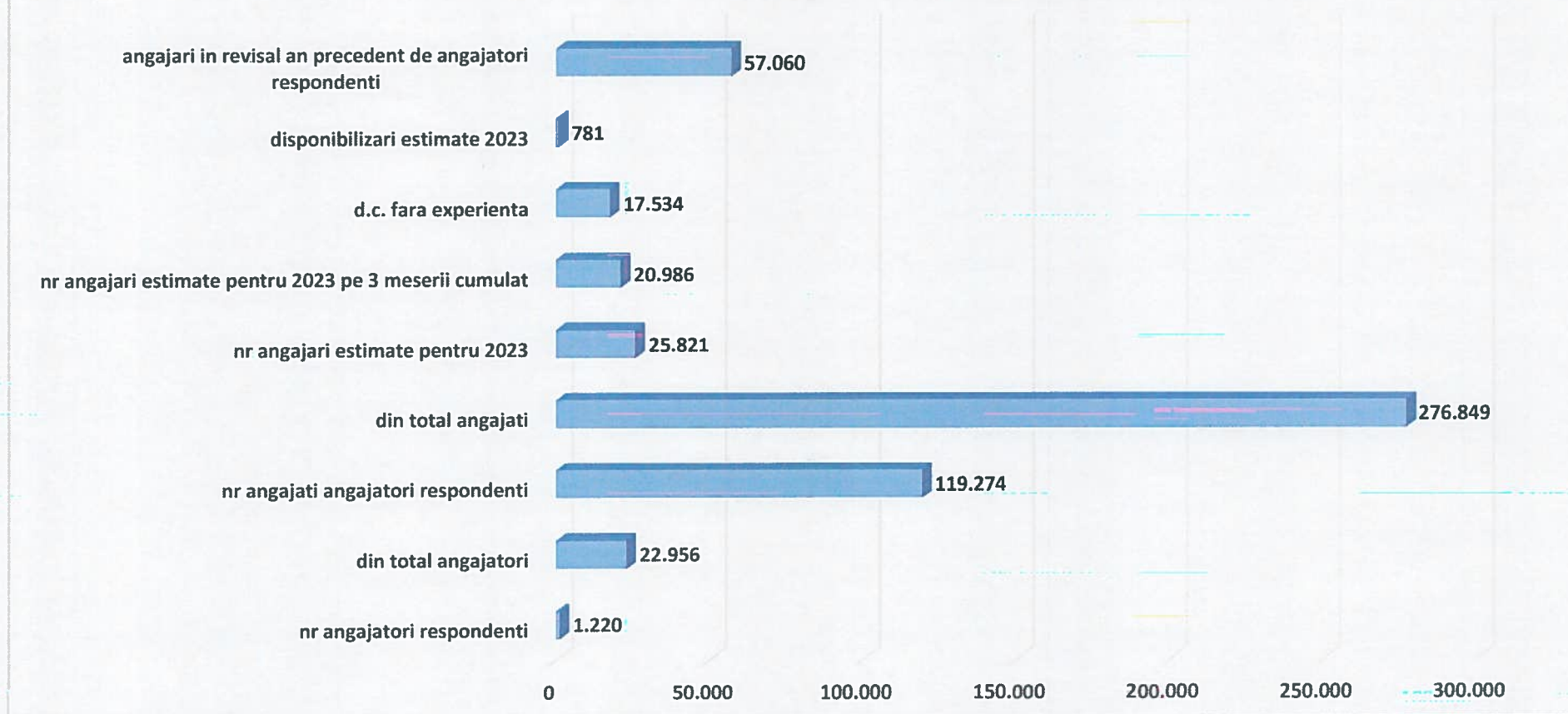
În cele din urmă, după nenumărate insistențe, am depășit bariera de 1200 de chestionare aplicate, ajungând la 1220 respondenți, dintr-un total de 22.956 angajatori (pondere 5,31%).

Totalul angajaților companiilor respondente este de 119.274 dintr-un total de 276.849 (pondere 43,08%). Practic, din punct de vedere al acoperirii numărului de angajați din județ, 5% din companiile chestionate cuprind aproape jumătate din forța de muncă activă a județului. Agenții economici respondenți în anul precedent au încadrat în muncă un număr de 57.060 persoane.

Ca și concluzii generale, răspunsurile au arătat o nevoie mare de personal îndeosebi în sectorul serviciilor și producției, numărul estimat fiind de 25.821 persoane, din care pe primele 3 meserii, cumulată, 20.986 persoane. Angajatorii ar accepta personal fără experiență, în număr de 17.534 persoane, ponderea fiind de 67,9%.

În ce privește numărul de disponibilizări estimat pentru anul 2023, acesta este mic, comparativ cu necesarul de forță de muncă, el cifrându-se la 781 persoane, ponderea față de necesarul de încadrări în muncă fiind de 3,02%.

Date prognoză piața muncii pentru anul 2023

Context economico-social

Actualul context economico-social este caracterizat de o serie de crize care nu au mai avut loc deodată, sau în perioade așa scurte. Astfel, că după depășirea perioadei de pandemie, care nu este chiar încheiată în totalitate, în prezent înregistrându-se cazuri de îmbolnăviri, chiar decese; a urmat declanșarea războiului din Ucraina, prin atacul lansat de Rusia în 24 februarie 2022. Acest război a determinat în primul rând o criză a refugiaților, sute de mii de ucraineni refugiindu-se în țara noastră, cei mai mulți în tranzit spre țările Europei de Vest. Unii refugiați au ales să rămână în județul Timiș pentru a-și continua viața, până la această dată 74 de cetățeni ucraineni s-au înregistrat în evidența agenției, din care 40 s-au încadrat în muncă.

În paralel, avem o criză energetică, care a fost accentuată de izbucnirea războiului, criză care a implicat o explozie a prețurilor la energie, ceea ce a atras creșteri de prețuri la toate produsele, fapt ce pune sub grea încercare atât populația, cât și mediul de afaceri, care se vede constrâns să ia măsuri în ce privește productivitatea, forța de muncă, costurile etc.

Pe de altă parte ne confruntăm de mulți ani cu o continuă criză a forței de muncă, în special în zonele cu o dezvoltare economică dinamică, fapt ce determină agenții economici să aducă forță de muncă din afara spațiului UE, în special din Asia.

Acesta este în mare tabloul general în care se află și piața forței de muncă din județul Timiș, unde dinamica economică este crescută, nevoia de forță de muncă este foarte mare, în ciuda celorlalte crize se caută personal pentru angajare în muncă.

Necesitate

Această prognoză a necesarului de forță de muncă este cu atât mai importantă a se realiza, cu cât ne oferă o imagine atât a numărului de personal de angajat, cât și a domeniilor, meseriilor în care este solicitat de agenții economici.

Metodologie

Realizarea unei anchete sociologice prin aplicarea unui chestionar on-line către un eșantion statistic de angajatori și extrapolarea rezultatelor la nivel de ramură și la nivel de grupe de ocupații asemănătoare.

Obiectivul

Realizarea unei prognoze pe termen scurt cu privire la necesarul de forță de muncă a angajatorilor la nivel teritorial și de măsurare a tendințelor de pe piață.

Modalitate de implementare

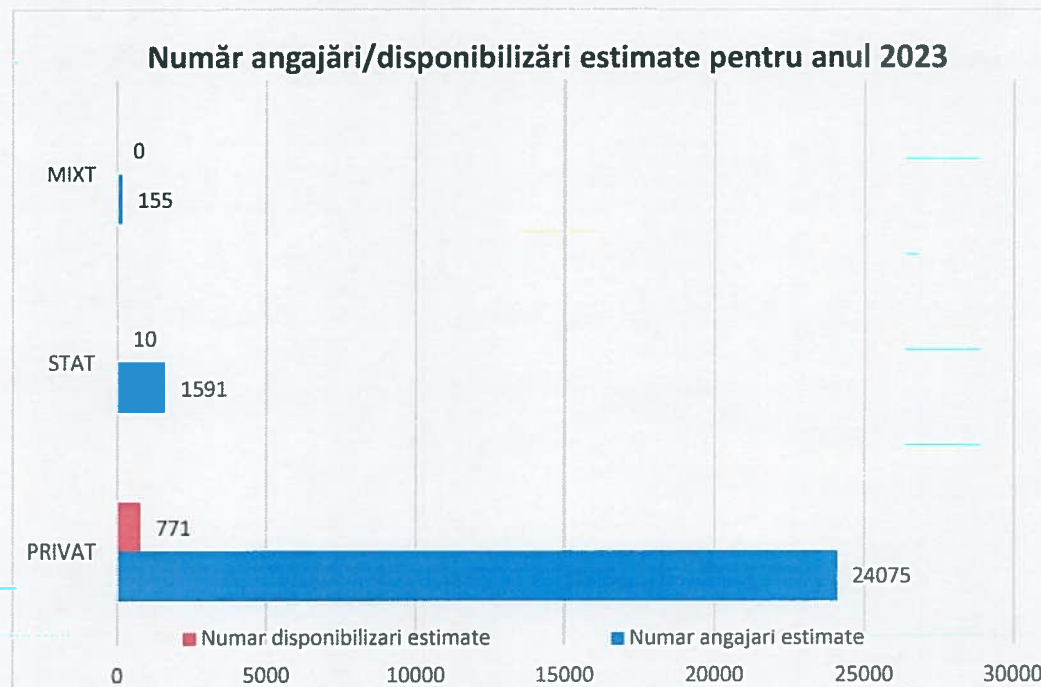
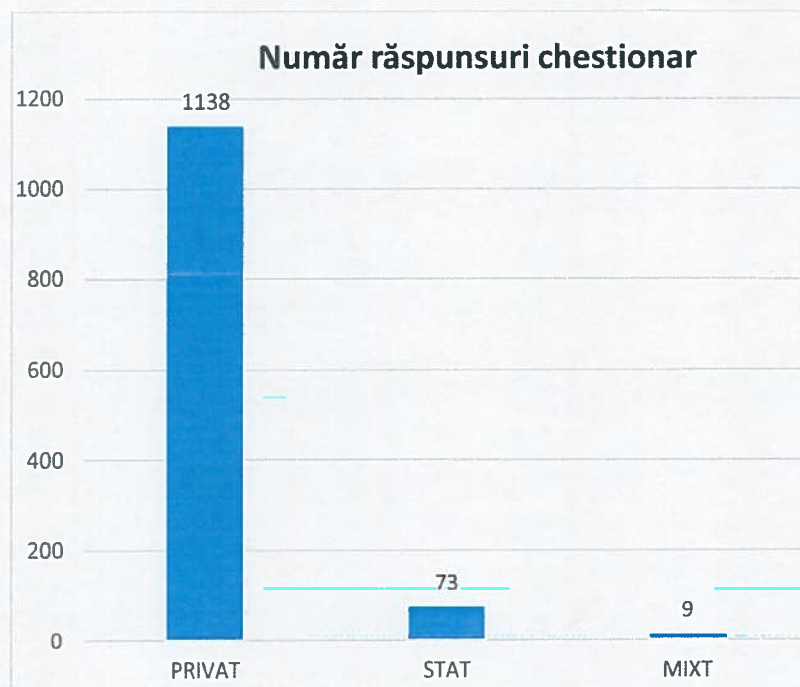
Contactarea a 1200 de angajatori din județul Timiș conform eșantionului stabilit pe ramuri și număr angajați, funcție de populația supusă investigației.

Rezultate

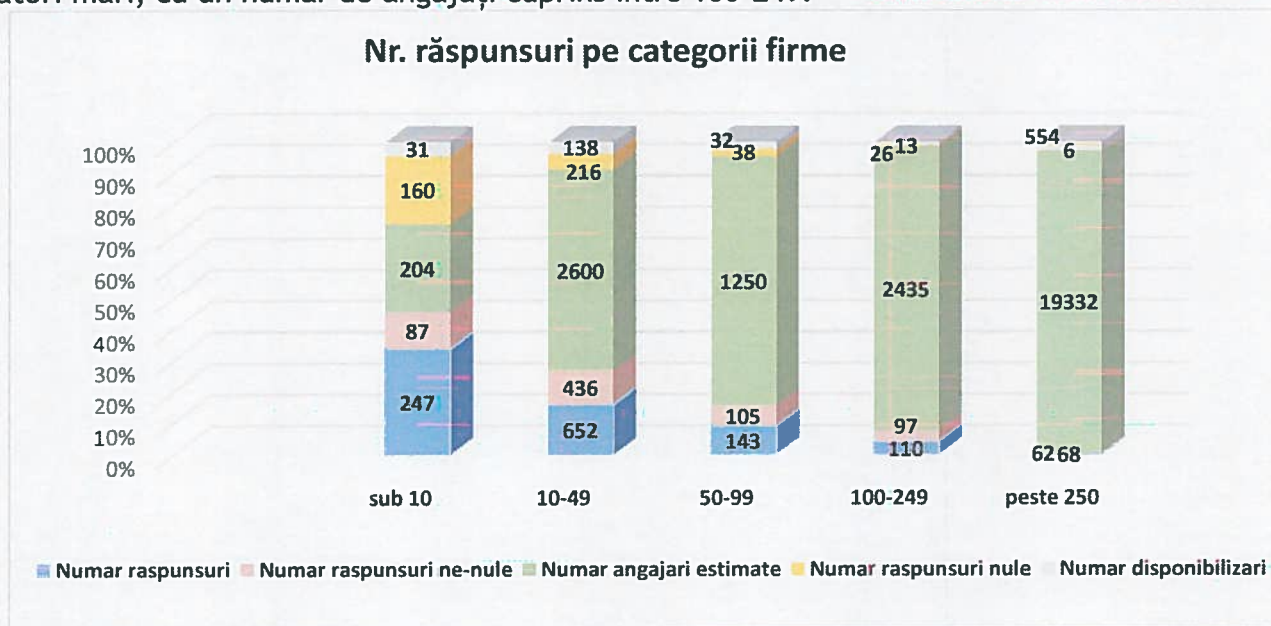
În cele ce urmează vom analiza rezultatele obținute, funcție de anumite categorii de date.

În ce privește structura angajatorilor pe forme de proprietate care au răspuns chestionarului online, conform anexei 3 la metodologie atașate acestei analize, constatăm că cei mai mulți angajatori respondenți fac parte din categoria angajatorilor privați, în număr de 1.138 (93,28%), urmați fiind de angajatori de stat (primării, universități, licee, instituții publice din toate domeniile, spitale, unități de asistență socială etc.), cu 73 respondenți (5,98%) și 9 agenți economici cu capital mixt (0,74%).

În ce privește încadrările în muncă estimate, din totalul de 25.821 angajări, 24.075 (92,7%), sunt din sectorul privat; 1.591 (6,61%) sunt din sectorul de stat și 144 (0,69%) din zona mixtă, stat + privat. Și în ce privește disponibilizările estimate, din cele 781 persoane ce ar urma să-și piardă locul de muncă, 771 sunt din zona privată și 10 de la stat. Anticipăm că în situația în care vor fi disponibilizați 781 de persoane în anul 2023, aceștia vor fi absorbiți foarte repede pe piața forței de muncă din județul Timiș.

Referitor la distribuția angajatorilor respondenți funcție de numărul de salariați actuali, conform anexei nr 4 la metodologie, atașat prezentei analize, putem constata faptul că din totalul de 1220 respondenți, cele mai multe răspunsuri, peste jumătate - 652 (53,44%) - au venit din partea angajatorilor care au între 10-49 angajați. Pe a doua poziție cu 247 respondenți (20,25%) se regăsesc angajatori care au sub 10 angajați, fiind urmați de angajatorii care au între 50-99 salariați, cu 143 de respondenți (11,72%). Urmează cu un număr de 110 respondenți (9,02%), categoria angajatorilor mari, cu numărul de salariați situat între 100-249, iar pe ultima poziție cu peste 250 de angajați se regăsesc 68 de respondenți (5,57%) din categoria angajatorilor foarte mari. Aceștia din urmă au cea mai mare pondere de răspunsuri ne-nule - 91,18%, fiind urmați de angajatori mari, cu 88,18%, pe ultima poziție regăsindu-se angajatorii care au sub 10 angajați, cu 35,22%. În rândul acestora regăsim cele mai multe răspunsuri nule - 64,78%, aceasta înseamnă că 160 de angajatori respondenți, din 247 nu doresc să încadreze personal în 2023. În ce privește încadrările în muncă estimate pe anul viitor, așa cum se poate constata din graficul de mai jos, din totalul de 25.821 angajări, cele mai multe se preconizează a fi în rândul angajatorilor foarte mari, cu 19.332 persoane (74,8%), fiind urmate de 2.600 (10,06%) angajări în rândul angajatorilor care au între 10-49 salariați și 2.435 (9,43%) de către angajatori mari, cu un număr de angajați-cuprins între 100-249.

În graficul de mai jos este prezentată situația distribuției răspunsurilor pe primele 10 ramuri ale activităților economice, situația completă regăsindu-se în anexa nr.8 la metodologie, atașată analizei.

Primele 10 ramuri din punct de vedere al estimărilor de angajări de personal pe anul 2023 sunt:

1. Comerț cu ridicata și cu amănuntul, repararea autovehiculelor și motocicletelor - 10.808 angajări;
2. Industria prelucrătoare - 5.091 angajări;
3. Activități de servicii administrative și activități de servicii suport - 3.046 angajări;
4. Informații și comunicații - 1.380 angajări;
5. Transport și depozitare - 1.178 angajări;
6. Sănătate și asistență socială - 983 angajări;
7. Construcții - 875 angajări;
8. Activități profesionale, științifice și tehnice - 707 angajări;
9. Hoteluri și restaurante - 675 angajări;
10. Învățământ - 237 angajări.

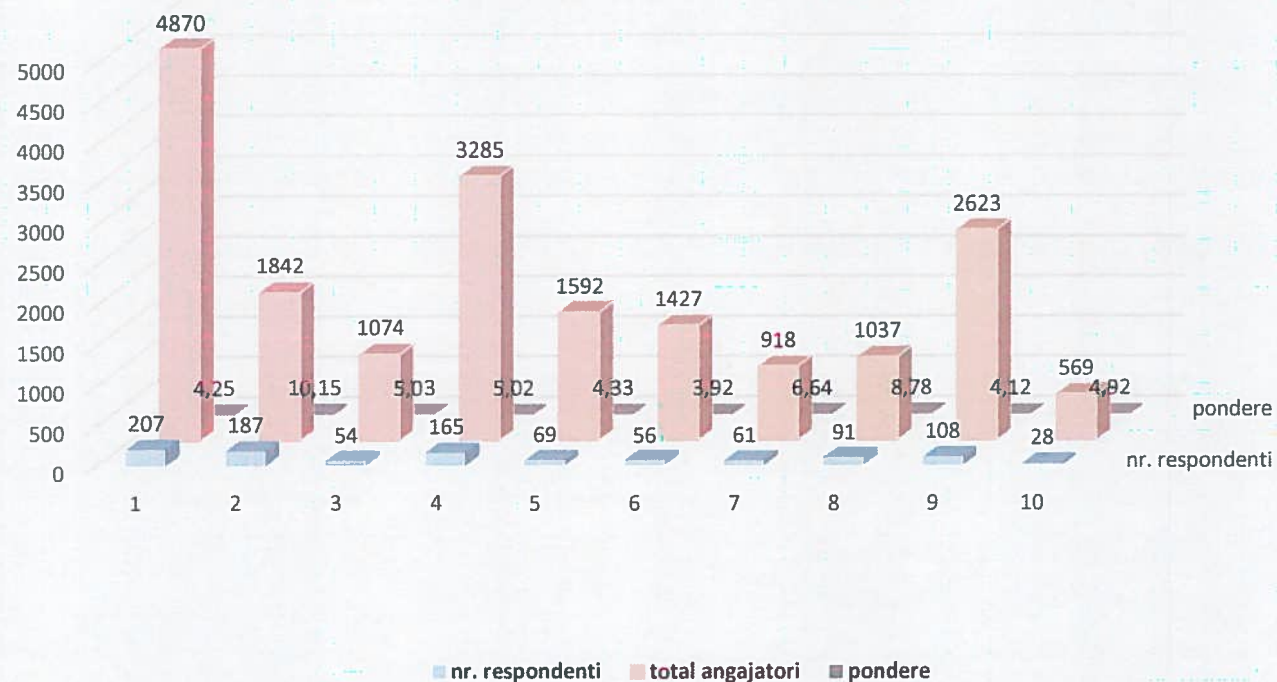
Numărul total de angajări estimate pe primele 10 ramuri ale economiei sunt de 24.980, dintr-un total de 25.821, ponderea fiind de 96,7%, aproape toată forța de muncă necesară pentru tot anul viitor.

Totalul disponibilizărilor de pe primele 10 ramuri economice sunt în cuantum de 748, din 871 total disponibilizări, în pondere de 85,8%. În situația în care aceste disponibilizări vor avea loc, piața muncii va permite acestor persoane o angajare rapidă în muncă.

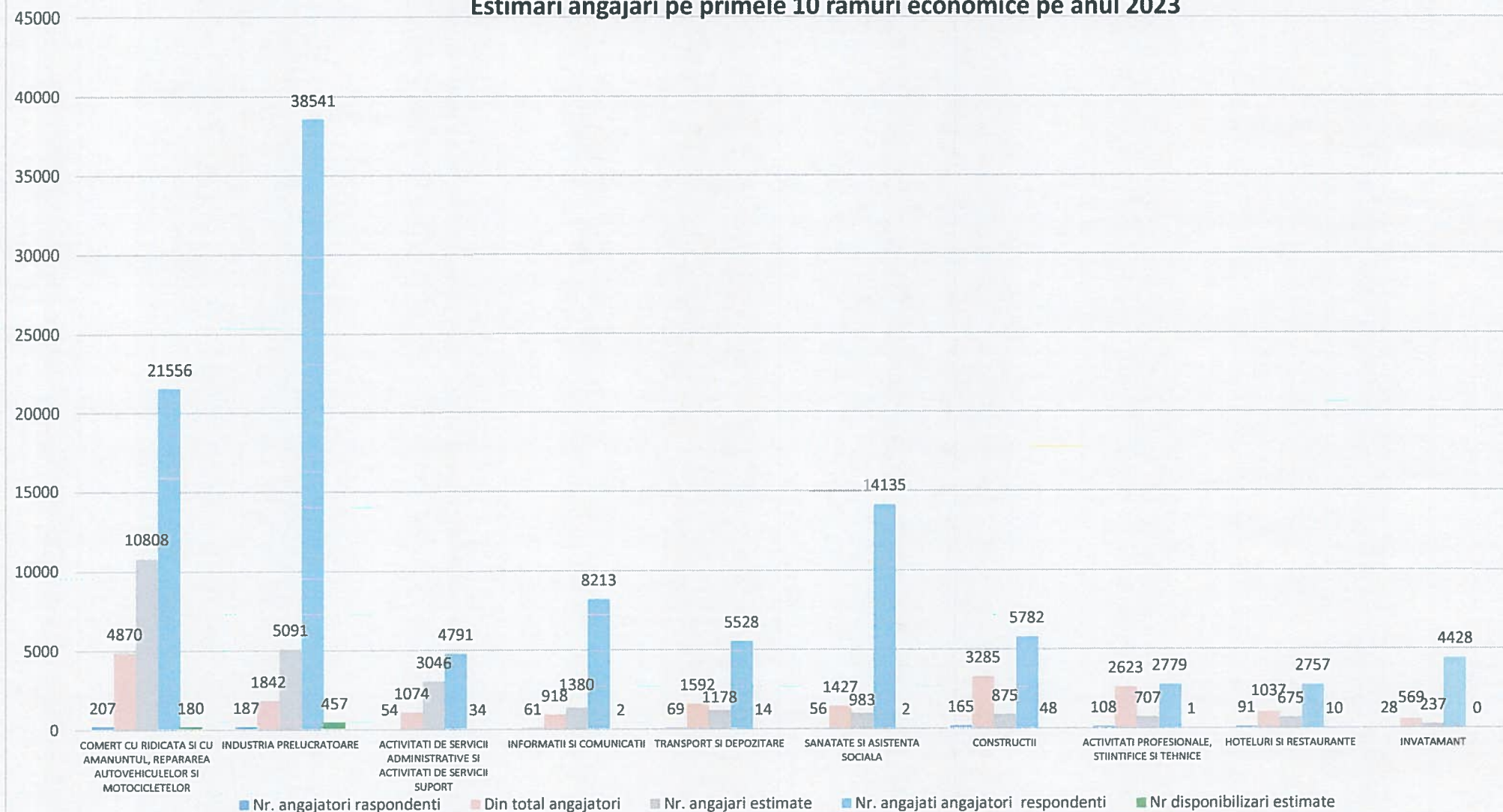
Ponderea angajatorilor respondenți pe ramuri economice cuprinde 84,09% din angajatori, adică 1.026 agenți economici. Conform datelor de mai jos, cei mai mulți angajatori respondenți au fost din ramurile: Comerț, Industria prelucrătoare, Construcții etc., iar cei mai puțini din Învățământ. În ce privește pondere angajatorilor respondenți în totalul angajatorilor din județ, pe ramuri, menționăm că pe prima poziție se află angajatorii din industria prelucrătoare (10,15%), fiind urmați de Activități profesionale, științifice și tehnice (8,78%), pe cea de-a treia poziție fiind Construcțiile (6,64%).

Ramura Comerț cu ridicata și amănuntul..., de exemplu este pe poziția 9 cu 4,25%, 207 agenți economici răspunzând la chestionar din 4870 angajatori. Însă, în raport cu celelalte ramuri, necesarul de personal estimat pentru anul 2023 reprezintă 43,42% din totalul angajărilor estimate pentru anul viitor.

Pondere respondenti pe ramuri în total angajatori pe ramuri

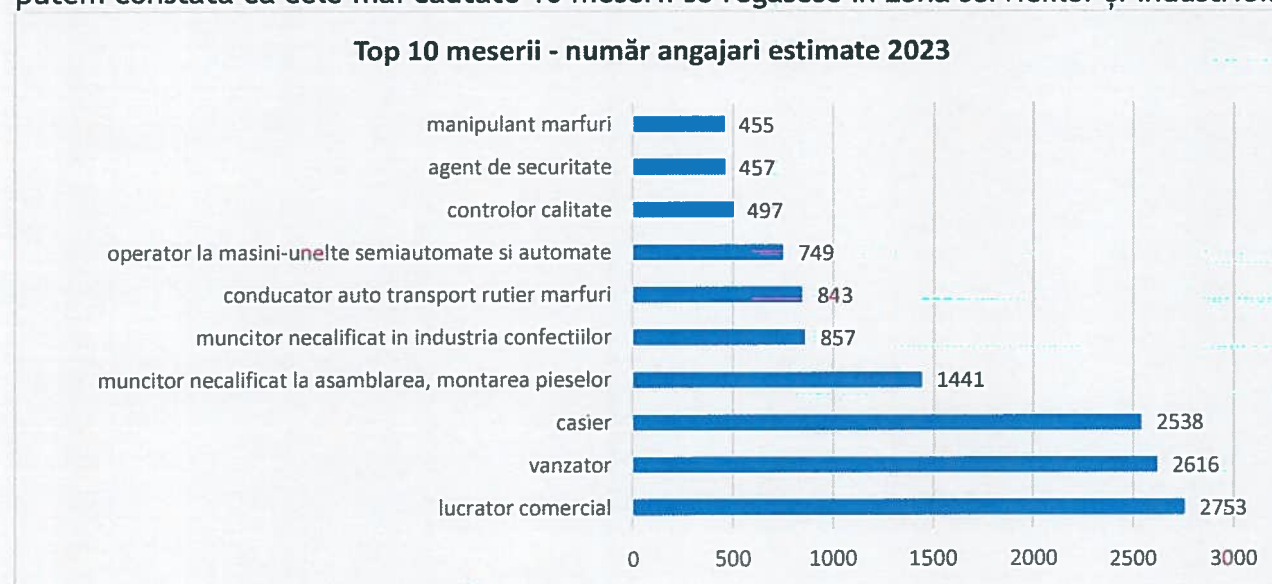

Estimări angajări pe primele 10 ramuri economice pe anul 2023

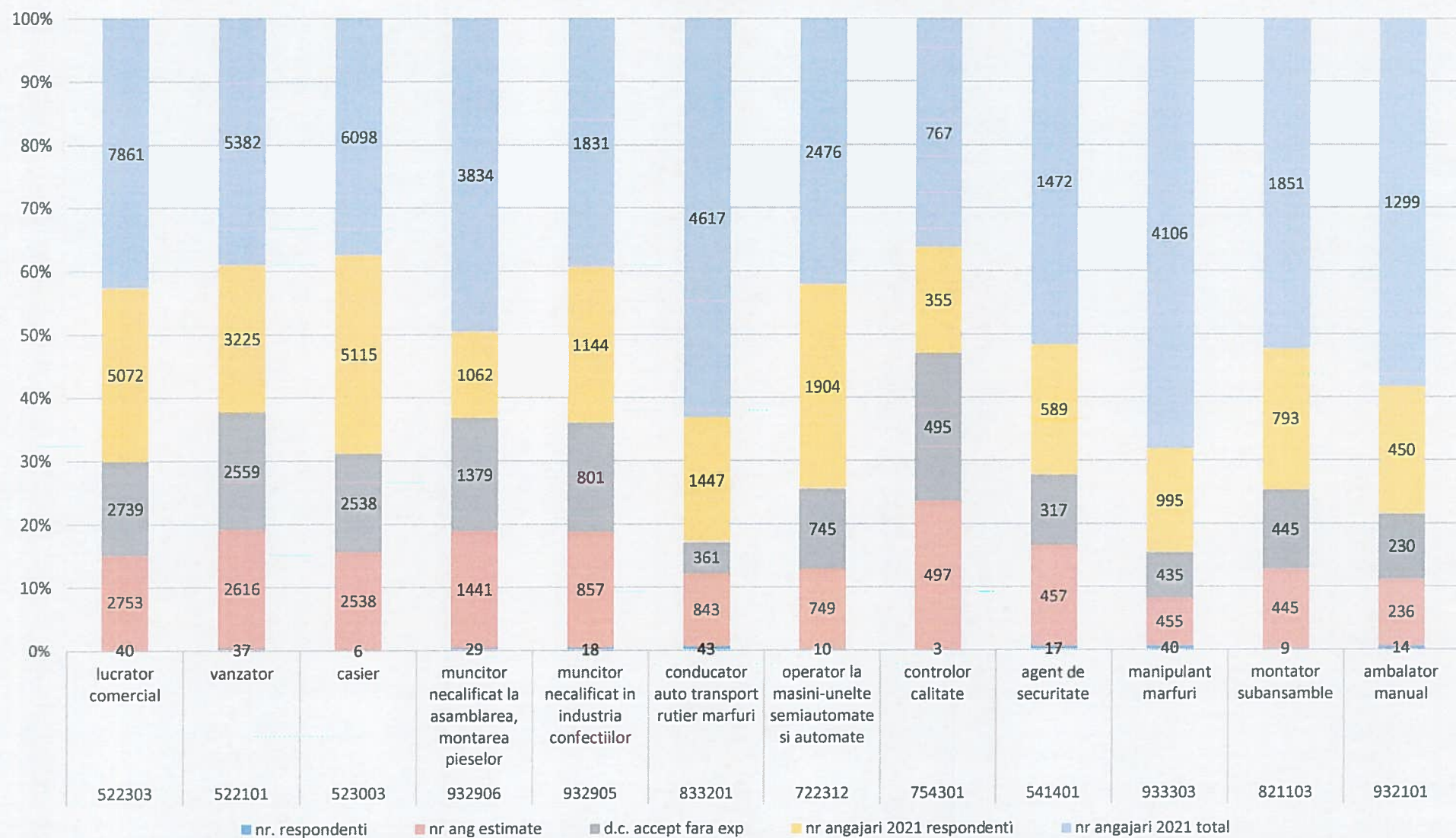
În ce privește respectarea plafoanelor prevăzute în metodologie referitor la reprezentativitatea la nivel de ramură de activitate a eșantionului, precum și ca număr de salariați, aceasta reiese din anexa nr.10 la metodologie, atașată. Menționăm că la nivelul județului Timiș, cei 1.220 de respondenți au asigurat reprezentativitatea la ambele criterii ale eșantionului.

Numărul de angajări estimate pe meserii COR se regăsește în anexa nr.5 la metodologie, atașată analizei. Din graficul de mai jos, putem constata că cele mai căutate 10 meserii se regăsesc în zona serviciilor și industriei. Acestea sunt:

Putem observa din datele afișate pe grafic că angajatorii respondenți au făcut angajări substanțiale în anul 2021 în meseriile pentru care solicită personal și pentru anul 2023, în cazul unor meserii precum: casier, lucrător comercial, montator subansamble, manipulant mărfuri, operator la mașini-unelte, unde cifrele sunt de două ori mai mari. Iar în ce privește totalul de angajări din anul 2021 pe meseriile din top 10 estimate ca număr de angajări pentru anul 2023, unele cifre sunt chiar și de aproximativ trei ori mai mari pentru lucrător comercial, casier, muncitor necalificat la asamblarea, montarea pieselor, operator la mașini-unelte, agent de securitate, montator subansamble. Pentru alte meserii, angajările din 2021 au fost de cinci ori mai mari pentru conducător auto transport mărfuri sau ambalator manual, sau de nouă ori mai mari pentru manipulant mărfuri. Cu excepția meseriei de conducător auto transport mărfuri, pentru toate celelalte meserii din top 10 angajatorii acceptă personal fără experiență, așa cum se poate constata din grafic.

Cele mai căutate 10 meserii pe anul 2023

Referitor la angajările estimate pe anul 2023, conform prognozei, structura pe coduri CAEN în mod detaliat de regăsește în anexa nr.7 la metodologie, atașată prezentei.

Meseriile pentru care angajatorii solicită personal pe anul viitor sunt foarte diverse, ele fiind dispersate pe 491 de coduri CAEN.

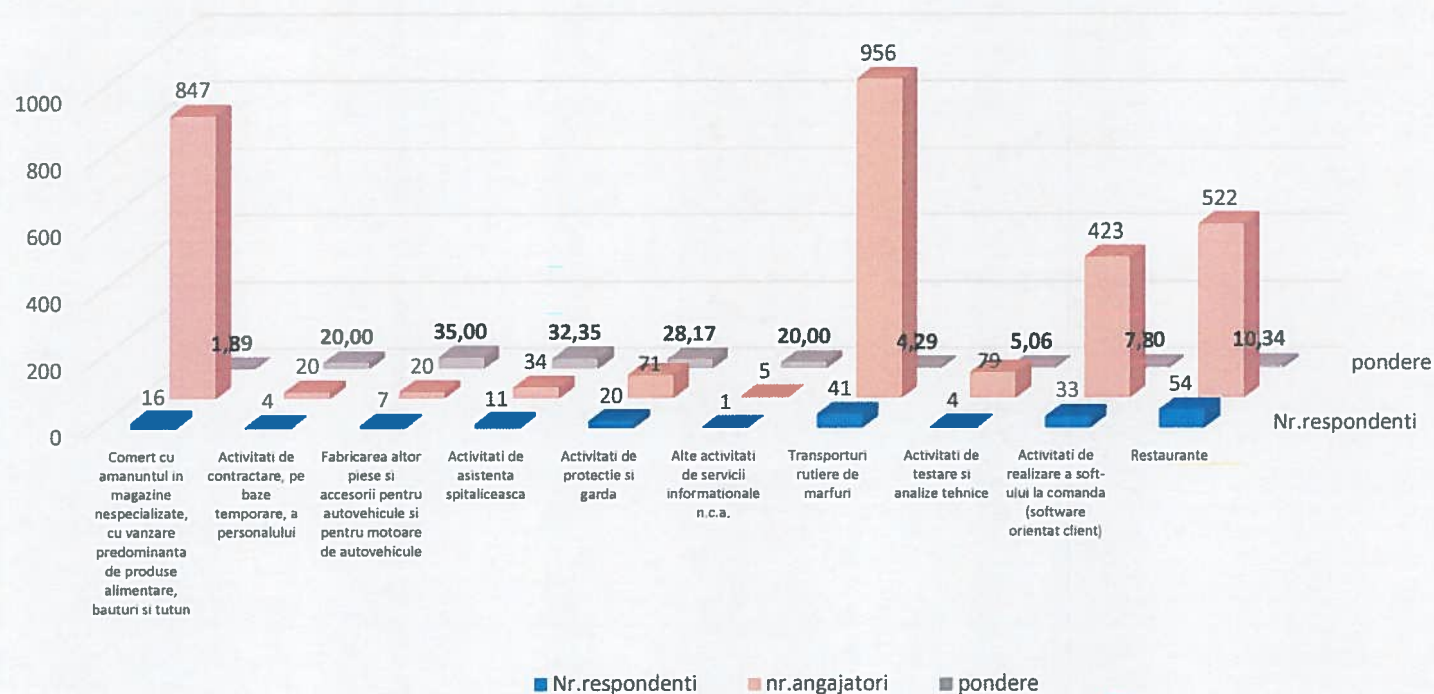
În graficul de mai jos am prezentat primele zece domenii CAEN, în ce privește angajările de personal estimate pe anul viitor, precum și ponderea respondenților în total agenți economici cu același cod CAEN.

1. Comerț cu amănuntul în magazine nespecializate, cu vânzare predominantă de produse alimentare, băuturi și tutun - 10.067, (1,89%);
2. Activități de contractare, pe baze temporare, a personalului - 2.230, (20%);
3. Fabricarea altor piese și accesorii pentru autovehicule și pentru motoare de autovehicule - 1.429, (35%);
4. Activități de asistență spitalicească - 637, (32,35%);
5. Activități de protecție și gardă - 595, (28,17%);
6. Alte activități de servicii informaționale - 590, (20%);
7. Transporturi rutiere de mărfuri - 589, (4,29%);
8. Activități de testare și analize tehnice - 517, (5,06%);
9. Activități de realizare a soft-ului la comandă (software orientat client) - 491, (7,80%);
10. Restaurante - 411, (10,34%).

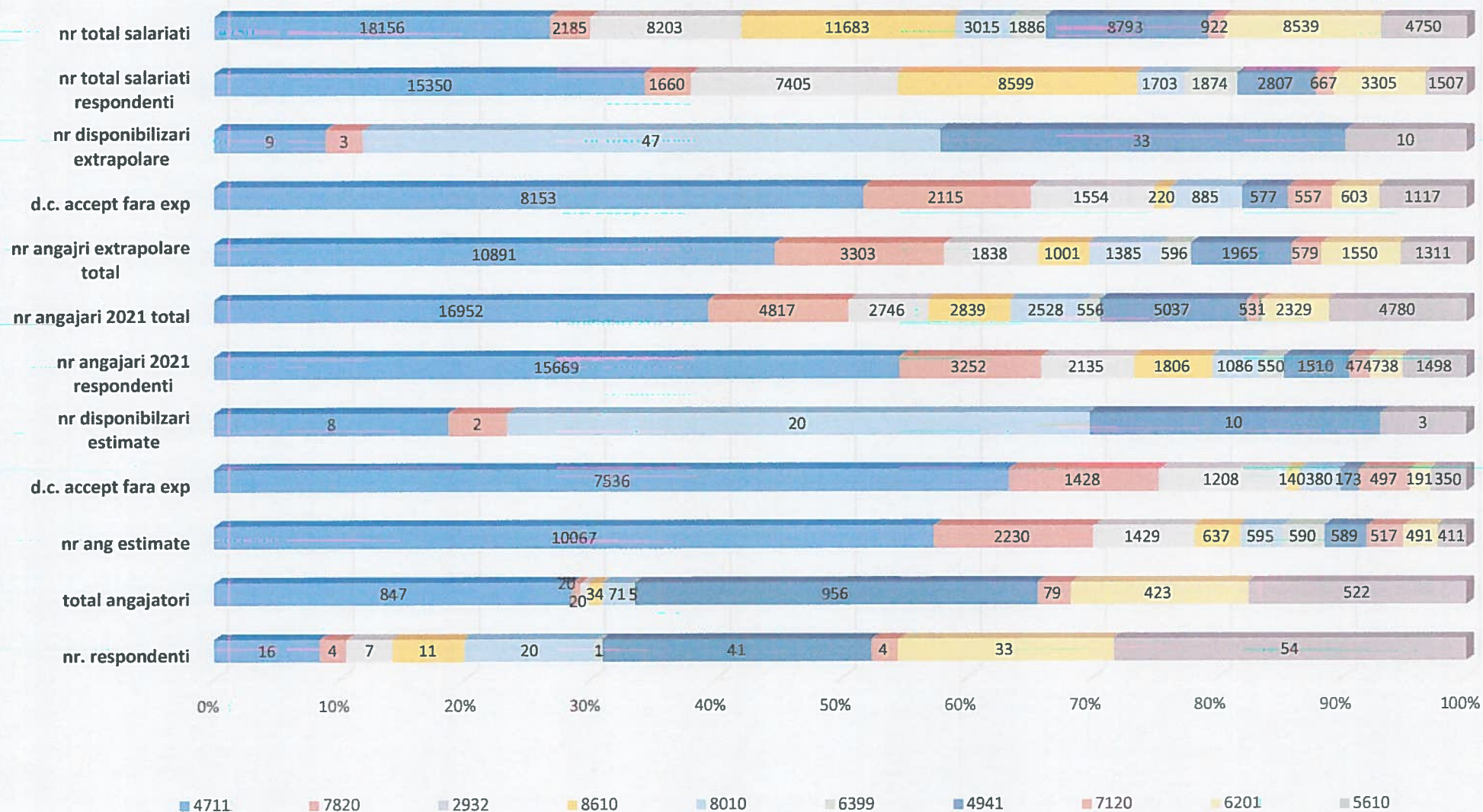
Se constată, doar un exemplu, că pentru domeniul cu cea mai mică pondere a respondenților se estimează necesarul de personal cel mai mare. De asemenea, pentru domeniul comerț angajatorii acceptă persoane necalificate, într-o pondere de peste 75% din necesarul estimat, ceea ce denotă un deficit mare de forță de muncă. Datele mai arată că angajatorii respondenți au încadrat în muncă în anul 2021 - 15.669 de persoane, dintr-un total de 16.952 persoane angajate în acest domeniu, ponderea fiind de 92,4%.

Pentru domenii precum: Activități de asistență spitalicească, Alte activități de servicii informaționale, Activități de realizare a soft-ului la comandă, transporturi rutiere de mărfuri, nu se acceptă personal fără experiență în domeniu, decât în foarte mică măsură, și în zone ale activității unde personalul nu presupune o mare răspundere și poate fi format de angajatori.

Pondere respondenti în total angajatori CAEN

Cele mai căutate 10 domenii CAEN pe anul 2023

Având în vedere faptul că în Clasificarea Ocupațiilor din România - COR - există mult peste 4.300 de ocupații, distribuția pe această structură a numărului de angajări preconizate riscă să genereze concluzii lipsite de relevanță.

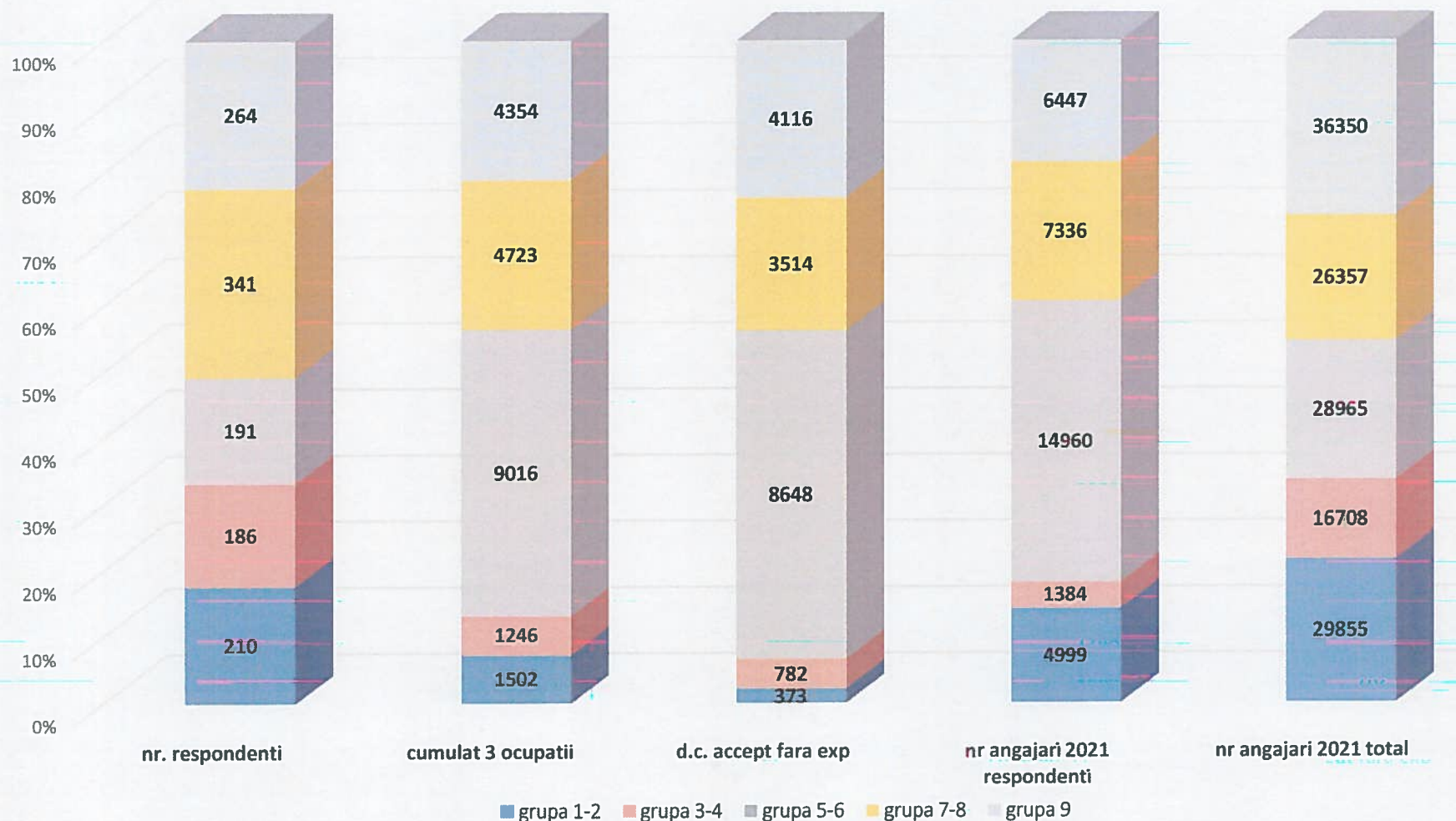
Din acest motiv am procedat la gruparea unor ocupații înrudite sau apropiate din punctul de vedere al studiilor necesare, al competențelor necesare pentru practicare sau al domeniului de activitate obținând astfel 100 de grupe de ocupații. Dintre acestea grupele ocupaționale 1 și 2 necesită în principiu ca persoanele care le practică să posede studii superioare (ocupațiile cu cod COR între 111.000 și 299.999).

Structura pe grupe de ocupații majore se regăsește în tabelul de mai jos, iar tabelul complet al grupelor de ocupații se regăsește în anexa nr. 6 la metodologie, anexată:

grupe ocupaționale majore	nr. respondenți	cumulat 3 ocupații	d.c. accept fără experiență	nr. angajări 2021 respondenți	Nr. angajări 2021 total
grupa 1-2	210	1.502	373	4.999	29.855
grupa 3-4	186	1.246	782	1.384	16.708
grupa 5-6	191	9.016	8.648	14.960	28.965
grupa 7-8	341	4.723	3.514	7.336	26.357
grupa 9	264	4.354	4.116	6.447	36.350

Din datele obținute în urma prognozei, se poate constata pe grupe ocupaționale o nevoie mare de personal pentru grupa 5-6, respectiv 9.016 persoane, în pondere de 43,2% din total. Angajatorii respondenți din cadrul prognozei aferenți acestei grupe ocupaționale au încadrat în anul 2021 un număr de 14.960 de persoane, dintr-un total de 28.965 de angajări afectuate în tot anul, ponderea fiind de 51,6%. În cadrul acestei grupe ocupaționale, angajatorii acceptă și personal fără experiență în pondere de 95,9% din necesarul de angajare. Pe a doua poziție se află grupa ocupațională 7-8 cu 4.723 angajări estimate, iar pe a treia poziție cu 4.354 angajări estimate este grupa 9, a persoanelor necalificate. Numărul de angajări în anul 2021 pe grupa 9 a fost cel mai ridicat, acesta cifrându-se la 36.350 persoane, pe a doua poziție fiind grupa ocupațională 1-2, a persoanelor cu studii superioare, cu un număr de 29.855 angajări. În ce privește angajările estimate în cadrul grupei 1-2 pentru anul 2023, acestea sunt în valoare de 1.502 persoane. Cei 210 angajatori respondenți din această grupă ar accepta doar 373 de angajări ale unor persoane fără experiență din numărul total de persoane estimate, ponderea fiind de 24,8%. Cel mai mic număr estimat de angajări rezultat în urma analizei răspunsurilor se regăsește în grupa 3-4, în cuantum de 1.246 persoane.

Necesar forță de muncă pe anul 2023 pe grupe ocupaționale majore

Concluzii privind prognoza

Piața muncii din județul Timiș este foarte dinamică, dispunând de un număr mare și divers de locuri de muncă vacante în toate grupele ocupaționale. Dinamismul pieței muncii din județul Timiș este determinat de dezvoltarea economică constantă și continuă, prin creșterea numărului de agenți economici pe piață, atât firme mari - multinaționale, cât și firme mici - IMM-uri. Economia județului are nevoie de forță de muncă în toate ramurile, dar din păcate aceasta este în scădere, există un mare deficit de forță de muncă. Motivele deficitului de forță de muncă sunt date de scăderea numărului de absolvenți; nivelul ridicat de migrare în țările Uniunii Europene, îndeosebi a tinerilor; slaba prezență a școlilor profesionale și reticența potențialilor angajați de a se reloca din ale orașe/județe. Nivelul redus al salarizării coroborat cu inflația mare determină mulți salariați să plece în străinătate pe locuri de muncă aflate sub nivelul lor de pregătire. Din acest motiv numeroși angajatori se reorientează în privința salariaților și încadrează în muncă persoane din zona NonUE, în special din zona Asiei, fapt care se va întâmpla și în viitor, ceea ce va duce la schimbări nu doar pe piața muncii, ci și în ce privește viața comunitară a orașului Timișoara, în special. Pe de altă parte, pe piața muncii din județul Timiș există o fluctuație a forței de muncă foarte ridicată. Piața muncii din județul Timiș va continua să absoarbă forță de muncă din toate ramurile, domeniile CAEN și majoritatea meseriilor, pe toate nivelurile de studii și de toate vârstele, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu și lung.

Așa cum s-a constatat din prognoza rezultată în urma chestionării a peste 1200 de angajatori, ramurile economiei din domeniul serviciilor și industriei, necesită nivelul cel mai ridicat de personal; respectiv domeniile: comerț, industrie prelucrătoare, activități spitalicești, protecție și pază; grupele ocupaționale 5-6, 7-8 și 9; respectiv meserii precum: lucrător comercial, vânzător, casier, muncitori necalificați la montarea și asamblarea pieselor, dar și în confecții, conducători auto, operatori mașini semi-automate și automate etc.

Eșantionul supus investigației estimează un număr de peste 25 de mii de angajări necesare pentru anul 2023, aceasta reprezentând un procent din numărul real al necesarului de forță de muncă. Se constată necesitatea ca forța de muncă să se califice/formeze pe meserii căutate pe piața muncii, problema este că nu există forță de muncă disponibilă pentru aceasta, iar acei puțini șomeri care există nu sunt dispuși să-și schimbe calificarea sau o fac foarte greu, ei neputând fi obligați să participe la cursuri de formare profesională.

Această prognoză reprezintă un document de bază pentru planul de formare profesională, în anexa nr.5 regăsindu-se cele mai solicitate meserii de către angajatori pe anul 2023.

Șomajul este redus în județul Timiș, rata este foarte mică, sub 1%, există o dinamică ridicată a șomajului cu număr mare de intrări și ieșiri, perioada petrecută în șomaj este relativ scurtă pentru cei mai mulți dintre șomeri. Estimăm că acest trend în ce privește evoluția șomajului va continua, locurile de muncă vor fi în creștere, piața muncii va solicita tot mai multă forță de muncă, care este din ce în ce mai puțină.